

Koliko in kaj smo proizvedli v šestih mesecih

Do konca junija smo izdelali 834.500 parov vseh vrst obutve, kar pomeni, da smo plan presegli za 3,5%, parovno pa prekoračili za 28.000 parov. V primerjavi z istim obdobjem lani, smo letos izdelali za 8,8% več obutve, to pomeni 67.000 parov več kot lani.

Vrednost izdelane obutve znaša 603 milijone, plan pa od nas zahteva 688 milijonov din, kar pomeni, da smo vrednostno dosegli plan le 87,7%. Vzrok za to je vrsta obutve, ki smo jo izdelovali v tem obdobju in sicer večje količine sandal za domači trg in za SZ, tekaški čevlji, skratka obutev, katere posamezen par predstavlja manjšo vrednost, to je pogojeno s sezono. Primerjava z lanskim istim obdobjem je povsem drugačna, saj je vrednost proizvedene obutve letos za 36% večja kot lani ali za 159 milijonov din, kar seveda

spet ni realna primerjava, saj so občutno porasli variabilni stroški (predvsem cene materialov) in prav temu je pripisati tako skokovit porast vrednosti proizvodnje.

Če primerjamo proizvodnjo z lanskim prvim polletjem po vrstah obutve, ugotovimo, da smo smučarskih čevljev (pancarjev) izdelali 3% več, tekaške obutve za 50% več, lahke športne obutve (trim, surf) za 118% več, sandal 9% več, manj pa smo proizvedli gojzer šivane obutve, za 12% apreski obutve za 20% in ženskih škornjev 2% manj.

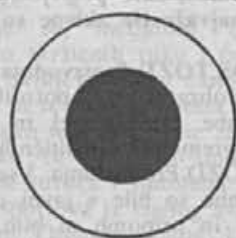
Na izbiro vrst obutve (asortimana) za proizvodnjo v zadnjem času najbolj vpliva tržišče, zlasti zahodno tržišče, saj se moramo v borbi za čim večji zahodni izvoz vsestransko prilagoditi tujim kupcem, kar seveda proizvodnji povzroča težave. Toda istočasno se moramo zavedati, da je ta in-

direktna proizvodnja dobra, ker le z večjim izvozom si bomo lahko pridobili več deviz in s tem omogočili bolj nemoteno oskrbo proizvodnje z materiali.

Poslovanje TOZD Proizvodnja bi torej lahko ocenil kot ugodno. Kljub nenehnemu večjemu ali manjšemu pomanjkanju materialov smo seveda z večjim in dodatnim trudom uspeli uresničiti zastavljene cilje.

Kaj nas čaka do konca letošnjega leta je še zelo težko oceniti. Za določeno krajše obdobje trenutno kaže, da bi proizvodnja še delala približno tako kot v prvem polletju. Naročil v skupnih količinah je še dovolj, toda manjka nam še naročil za zahodna tržišča. Zaradi vse manjšega odstotka deviz, ki jih lahko koristimo, lahko pričakujemo, da tudi proizvajalci surovin ne bodo mogli vse izdelati pravočasno in da se kaj lahko zgodi, da bomo ostali brez nekaterih prepotrebni materialov. Smatram pa, da se kljub težkim tržnim razmeram ne smemo prepustiti malodušju, ampak vztrajati, narediti vse, kar se da, razumeti težave, tako bomo ublažili, če že ne preprečili večje zastoje v proizvodnji. Vsaka služba, vsak posameznik naj se kolikor mogoče trudi, da bi bila proizvodnja čimboljše oskrbljena, saj le-ta neposredno ustvarja.

Tone Klemenčič

DVORIŠČE UREJENO

Že dlje časa smo delavci Alpine »plezali« preko jarokov, ki so jih izkopali gradbeni stroji. Vemo, da je to bila osnova za asfaltiranje dvorišča in transportnih poti, zato smo povprašali o tem referenta za investicije Rajka Šubica.

»Gre za 3.700 kv. m, ki bodo v prihodnje asfaltirani. Predvsem bo asfaltiran del dvorišča, transportne poti in manipulacijski prostor. Vsa investicija naj bi veljala 5,25 milijona dinarjev. Izvajalec je Cestno podjetje Kranj, ki namerava zaključiti dela konec avgusta.

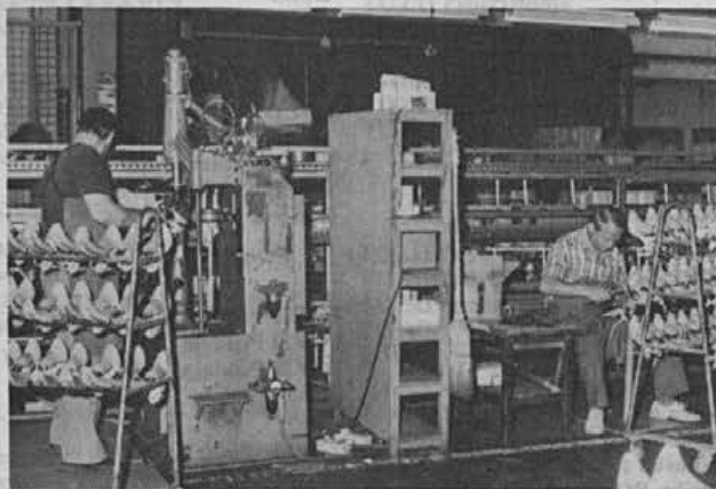
Izkope so morali napraviti predvsem zaradi utrditve tamponske podlage, ker je sedanja podlaga preveč pomešana z zemljo in drobnim peskom. Za tovrstno gradnjo pa je potrebno urediti 40 cm zanesljive podlage, da ne pride do prezgodnjih poškodb asfaltnega traku.

Tako kaže, da bo sedaj naše dvorišče lepše urejeno, pa tudi bolj praktično, zlasti za promet. Upamo, da ga bomo znali ohraniti tudi zares urejenega.

Druga pomembnejša investicija pa je gradnja skladiščne lope, ki jo za tovarno postavlja Gradis.

Le-ta naj bi skupno stala okrog 850 milijonov, pri tem stane samo priprava temeljev in podlage 350 milijonov. Podlago je pripravilo Cestno podjetje Kranj, tako računajo, da bodo dela zaključena v drugi polovici avgusta.

N. P.

Iz lahke montaže

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Ob rob sklepov delavskih svetov

Delavski sveti TOZD, DSSS in DO na svojih rednih sejah v juliju niso imeli veliko skupnih točk, zato pogledimo, katere najvažnejše sklepe so sprejeli:

DS TOZD Proizvodnja

je obravnaval in potrdil spremembe razvida del in nalog in spremembe analitičnih ocen v TOZD Proizvodnja. Vse spremembe so bile v javni obravnavi in pripomb ni bilo, zato so bile sprejete v predlaganem besedilu.

Delavski sveti so ugotovili višino zamčenega osebnega dohodka, ki znaša 6.790,00 din in velja od 1. 6. 1982 dalje.

Predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana posebne raziskovalne skupnosti za tekstilno in usnjarsko-predelovalno industrijo Pors 12, ni bil sprejet, ker so delegati menili, da je potrebno prej ugotoviti, če so sporazum podpisale tudi ostale DO v tej panogi; delegat te SIS pa je dolžan pripraviti tudi poročilo o delu in uporabi sredstev.

Sprejet je bil tudi poslovnik o obratovanju maščobolovilca in lovilcev olj v obratu na Colu.

Glede predloga o nakupu osebnih avtomobilov so bili delegati mnenja, da se odobri zamenjava Z 101, uničene v prometni nesreči, predlog za zamenjavo osebnega avtomobila Mercedes 300 D z dvema R-18 pa ni bil sprejet, kljub temu, da bi s tem prihranili režijsko delovno opravilo, torej OD »šoferja osebnega avtomobila«.

V zvezi s predlogom o obračunu in plačilu nadur je bil sprejet sklep, da se izjemoma, zaradi narave dela, odobri iz-

plačevanje nadur razvojnim službam in orodjarni.

Delavski svet je odobril tudi sredstva za preureditev garderob za montažne oddelke v višini 900.000.— din, ki naj se črpajo iz investicijskega vzdrževanja.

Tudi tokrat je delavski svet obravnaval odpise zaradi reklamacij naših zunanjih kupcev in odobril odpise na izredne izdatke TOZD Proizvodnja. Odpisani in odprodani so bili tudi trije gorilci in trije stari kotli, ki jih ne potrebujemo več, zato se odprodajo najboljšemu ponudniku.

Končno so delavski sveti sprejeli še sklep, da se enodnevni zaslužek, pridobljen v mesecih, ko imamo več kot 182 ur, to je marec, junij, julij in avgust, nameni za pomoč prizadetim krajanom v poplavi.

Delavski svet TOZD Prodaja

je obravnaval dva zahtevka za varstvo pravic, zaradi nedejlenega stanovanjskega posojila in oba zavrnil, potrdil je samoupravni sporazum o dolgoročnem sodelovanju s Slovenijašportom in vse ostale sporazume, za podpisnika pa pooblastil direktorja TOZD — Bojana Starmana.

Na podlagi sprejetega rebalansa plana investicij v MPM za leto 1982, so bila odobrena sredstva za že začete investicije v skupnem znesku 35.900.000.— din.

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb

je potrdil predlog sprememb razvida del in nalog in spremembe analitičnih ocen.

Na predlog razpisne komisije je imenoval za opravljanje

delovnih nalog »vodenje finančno-računovodskega sektorja« Janeza Bohinca za dobo 4 let, od 1. septembra 1982 do 31. avgusta 1986, ker v celoti izpolnjuje vse razpisane pogoje. V zvezi s tem, pa je obravnaval še dodatne pogoje, ki jih je Janez Bohinc navedel v prijavi in mu odobril delovni čas od 6.30 do 14.30, ter nadaljevanje izobraževanja, zavrnil pa je zahtevo, da se mu odobri še dodatno 200.000.— din kredita na vezavo 1 leta in koriščenje voznega parka DO Alpina za prevoz na delo.

Delavski svet delovne organizacije

je potrdil sklepe odbora za izobraževanje v predlagani vsebini, v komisijo za delitev dohodka in OD pri IO Splošnega združenja usnjarsko-predelovalne industrije je imeno-

val Toneta Enika. Obravnavan in sprejet je bil tudi samoupravni sporazum o ustavitvi interesne skupnosti za razvoj obmejnega gospodarskega sodelovanja z Italijo in za podpis pooblaščen vodja nabavnega sektorja Jože Bogataj.

Delegati so se seznanili tudi z informacijo o zamenjavi računalnika. Za isto zakupnino bomo namreč lahko zamenjali obstoječi računalnik za novega S/38, to je sodoben sistem za obdelavo podatkov, ki bo s svojimi novimi funkcijami zadostil vse bolj naraščajočim potrebam po primernejši obdelavi.

Nazadnje pa so bili potrjeni novi izvršilni organi delavskega sveta delovne organizacije, s pripombo, da se komisija za letovanja dopolni še s štirimi dodatnimi člani.

NIVI IZVRŠILNI ORGANI DS DO:

ODBOR ZA OBVEŠČANJE:

Tilka OBLAK
Romana PADOVAC
Zlata RUPNIK
Marija GLIHA
Ivica KRŽIČ

Toni ŽAKELJ
Rudi KRVINA
Nada GOVEKAR

TOZD Proizvodnja
TOZD Proizvodnja
TOZD Proizvodnja
TOZD Proizvodnja
TOZD Proizvodnja — delegat ZK
DSSS
DSSS — delegat ZSMS
TOZD Prodaja — delegat ZSS

ODBOR ZA IZOBRAŽEVANJE:

Ivan RUPNIK
Jože PROSEN
Franc KAVČIČ
Anka GANTAR
Marija KASTELEC

TOZD Proizvodnja
TOZD Proizvodnja
TOZD Proizvodnja
TOZD Prodaja
DSSS

KOMISIJA ZA LETOVANJA:

Cecilija BOHINC
Bernarda ČADEŽ
Slavko KOSMAČ
Srečko KAVČIČ
Anka JEREB

TOZD Proizvodnja
TOZD Proizvodnja
TOZD Proizvodnja
TOZD Prodaja
DSSS

UREDNIŠKI ODBOR:

Marjan PIŠLJAR
Helena KAVČIČ
Rado KAVČIČ
Anica GOVEKAR
Silva KLEMENČIČ
Anton ENIKO
Anuška KAVČIČ
Nejko PODOBNIK

TOZD Proizvodnja
TOZD Prodaja
TOZD Prodaja
DSSS
DSSS
DSSS
DSSS — tehnični urednik
DSSS — glavni in odgovorni urednik

Za našo obutev potrebujemo veliko materialov

Kako ustvarjamo

Sarajevo postaja središče, ki ga pozna ves svet

Kot veste, tudi Alpina tesno sodeluje z olimpijskim komitejem XIV. zimskih olimpijskih iger v Sarajevu leta 1984.

Sektor za propagando izdaja tudi poseben Bilten iz katerega vam danes predstavljamo nekaj odlomkov.

KOMISIJA ZA INOVACIJE:

Zdravko PIŠLJAR	TOZD Proizvodnja
Anica BERGANT	TOZD Proizvodnja
Vinko PODOBNIK	TOZD Proizvodnja
Oton ŽAKELJ	TOZD Proizvodnja
Peter KOSMAČ	DSSS
Adolf KRIŽNAR	TOZD Prodaja
Marinka TUŠEK	DSSS — po službeni dolžnosti

KOMISIJA ZA VARSTVO PRED POŽAROM:

Marija MOHORIC	TOZD Proizvodnja
Miran TRČEK	TOZD Proizvodnja
Rajko ŠUBIC	TOZD Proizvodnja
Vili JESENKO	DSSS
Marija KASTELEC	DSSS — po službeni dolžnosti

KOMISIJA ZA VARSTVO PRI DELU:

Anton ČEFARIN	TOZD Proizvodnja
Anton ŠINK	TOZD Proizvodnja
Tone BOGATAJ	TOZD Proizvodnja
Vladimir MIKUŠ	TOZD Proizvodnja
Vinko JUSTIN	TOZD Proizvodnja
Matija ZAJC	TOZD Prodaja
Alfonz ZAJEC	DSSS

KOMISIJA ZA CENE:

Anton KLEMENČIČ	TOZD Proizvodnja
Marjan BOGATAJ	TOZD Proizvodnja
Drago ČETOJEVIČ	TOZD Prodaja
Milica KOSTELNIK	TOZD Prodaja
Iva SOBOČAN	TOZD Prodaja

KOMISIJA ZA UNIČENJE ŠTAMPILJK:

Franci POLJANŠEK	TOZD Proizvodnja
Janez ARHAR	TOZD Prodaja
Marinka TUŠEK	DSSS

SPECIJALNO IZDANJE ZA SREDSTVA INFORMISANJA U OPŠTINAMA, REGIJAMA I UDRUŽENOM RADU

Br. 1 — Sarajevo, 1. jula 1982
Devetnaest mjeseci do XIV. zimskih olimpijskih igara

PRED OČIMA SVIJETA

Februarski dani 1984. godine biće zapravo dani spektakularne završnice promivanja Sarajevu u olimpijski svjetski centar zimskih sportova i zimskog turizma. A pripreme za taj veličanstveni čin, za XIV. zimске olimpijske igre, traju od 18. maja 1978. godine.

Za to vrijeme više hiljada poslovnih ljudi — novinara, privrednika, turističkih i sportskih eksperata, predstavnika nacionalnih olimpijskih komiteta, diplomata i drugih poslanika (samo u 1982. godini oko 2.000) — posjetilo je Sarajevo, Organizacioni komitet XIV. ZOI i radilišta budućih olimpijskih borilišta da bi se, svaki na svoj način, uključili u funkciju priprema na ostvarivanju 160 projekata koji obuhvataju cjelokupnu organizaciju i realizaciju igara. Svi oni su ovdje već obavili i ugovorili velike poslove.

Sarajevo — stjecište poslovnih ljudi

Predstavnici štampe i radio-televizijskih kompanija iz SAD, Savezne republike Njemačke, Francuske, Holandije, Italije, Alžira, NR Bugarske, NR Kine i mnogih drugih zemalja su boravkom u olimpijskom Sarajevu došli do bogatog materijala o pripremama za igre, ali i do značajnih saznanja o stvarnosti u Jugoslaviji, SR Bosni i Hercegovini i gradu — domaćinu XIV. ZOI, prije svega o njegovim privrednim, posebno turističkim mogućnostima, kao jednog od budućih velikih svjetskih centara zimskog turizma.

Sarajevo je tako postalo stjecište poslovnih ljudi i ostalih namjernika iz cijelog svijeta, a ojačale su i njegove veze sa gradovima koji su ranije bili organizatori olimpijskih igara. Većini njih Sarajevo ni ranije nije bilo nepoznato — ili su u njemu boravili ili su o njegovoj burnoj prošlosti, koju čine krupni istorijski događaji, duga turistička tradicija, bogata kulturna baština i izuzetna gostoljubivost njegovih žitelja — čitali i slušali. A sada se tom autohtonom

šarmu pridružuje još jedna dimenzija: novi veliki sportski i turistički poduhvat, što predstavlja snažnu komponentu u velikim programima daljeg razvoja glavnog grada SR Bosne i Hercegovine i cijele Republike.

Nije se, međutim, ovdje sjedilo skrštenih ruku i čekalo da u Sarajevo dodju namjernici da bi se na licu mjesta uvjerali kako teku pripreme za igre i kako će Sarajevo dočekati hiljade turista i ljubitelja zimskih sportova iz cijelog svijeta. Službe Organizacionog komiteta XIV. UOI za informisanje, promocije i propagandu krenule su među radne ljude i građane naše zemlje i među građane drugih zemalja da bi ih, u riječi i slici, upoznale sa osnovnim karakteristikama grada-domaćina XIV. ZOI i sa tokom priprema za igre.

Hiljadu izložbi u svijetu

U okviru »Projekta masovne prezentacije i masovne komunikacije o XIV. ZOI«, u toku su završne pripreme »Projekta hiljadu izložbi u svijetu«.

To su tematske izložbe postenizovaće se anketa među ponu hiljadu gradova na svim kontinentima. Cilj je da se pred očima svijeta prikažu veoma povoljni objektivni uslovi na kojima se zasniva odluka o organizovanju XIV. ZOI kao i neke osnovne odlike zemlje i grada — domaćina igara.

Izložbe će biti postavljene na sajmovima, u našim diplomatsko-konzularnim i privrednim predstavništvima, kulturno-informativnim centrima i klubovima naših radnika na privremenom radu u inostranstvu, te u galerijama i odgovarajućim objektima u zemljama domaćina izložbi.

Ove izložbe će takodje biti postavljene i u svim komunama u SR Bosni i Hercegovini.

Medjunarodna anketa za milion ljudi

U svim mjestima u kojima će izložba biti otvorena organizovaće se anketa među posjetiocima. Oni će nakon razgledanja eksponata popuniti specijalne anketne listiće. Na taj način će se prikupiti mišljenja više od milion ljudi iz cijelog svijeta. Kompjuterskom obradom doći će se do podataka koji će ne samo koristiti u daljoj organizaciji XIV. ZOI, već i u daljoj turističkoj propagandi koja će i te kako doprinijeti animiranju stranih gostiju u postolimpijskom periodu. A to nam i jeste osnovni cilj.

Kako ustvarjamo

Ocena – zadovoljivo

Prvo polletje je za nami in s tem tudi prva polovica poslovnega leta. Kako smo v tem času poslovali, smo se pogovarjali z vodjem službe za načrtovanje in analize Tonetom Enikom in vodjem knjigovodstva Francijem Mlinarjem. Oglejmo si nekaj ugotovitev in podatkov!

PROIZVODNJA

V I. polletju je bilo izdelanih 834.533 parov obutve, kar je 9% več kot v istem obdobju lani in 4% nad planom. Vrednostna proizvodnja znaša 603 milijonov din, to je 36% več v primerjavi z lanskim letom in 22% pod planom.

PROIZVODNJA PO VRSTAH OBUTVE V I. POLLETJU 1982

Vrsta obutve	1982		1981		v parih v 000 din	
	količina	ind.	količina	ind.	vrednost	ind.
smuč.	117.020	113.707	103	135.276	114.978	118
obutev						
gojzer	30.470	34.596	88	50.698	42.835	118
šivana						
tekaška	129.433	86.633	149	87.008	40.734	214
obutev						
trim	52.679	24.188	218	28.077	8.818	318
copate	76.907	95.511	81	47.969	46.797	103
apreski						
ženski						
nizki	135.794	195.346	98	81.329	113.589	133
ženski						
visoki	55.784	195.346	98	70.188	113.589	133
sandale	236.446	216.905	109	102.763	76.015	135
skupaj:	834.533	766.886	109	603.308	443.766	136

Največ smo izdelali sandal, preko 236.000 parov, ženskih nizkih 136.000, tekaške obutve 130.000 in smučarskih čevljev 117.000 parov. Kot lahko vidite iz tabele, smo v primerjavi z istim obdobjem lani največ povečali proizvodnjo trim copat, kar za 118%, tekaške obutve pa skoraj za polovico (49%). Nekaj manj smo izdelali gojzer šivane, apreski in ženske obutve.

Norme smo presegali v poprečju za 27,4%, od tega največ v juniju. Odstotek prekoračitve je prevelik, zato bo treba v bodoče najmanj enkrat letno urediti norme, pri tem pa štartati pri 100%, ne pa pri 110 kot do sedaj.

Omenjene količine obutve smo praktično izdelali z istim številom delavcev in tudi ne s kaj prida drugačno kvalifikacijsko strukturo. Sorazmerno dobro smo izkoristili delovni čas.

Ugotovimo lahko, da se je korišćenje delovnega časa v tem polletju, nasproti lanskemu letu, izboljšalo. Delovne ure po učinku so se povečale, delovne ure po času pa zmanjšale. Izostanki skupaj so se zmanjšali za 1%, kar je posledica precej manjših boleznin,

tako do 30 dni (— 16%) kot tudi nad 30 dni (— 3%). Močno je upadel tudi čas čakanja, kar za 56%. Redni dopusti so se delno koristili že v I. polletju, zato imamo tu 22% porast. V letošnjem letu se kaže bistveno izboljšanje korišćenje delovnega časa.

Kot kaže, je sprejeti ukrep v tem pogledu deloval ugodno, vsaj kar lahko ocenimo kratkoročno. Pri tem namreč ne smemo pozabiti, da smo z manj izostanki do 30 dni in nad 30 dni prihranili kar 13.909 delovnih ur, kar je 1.738 delovnih dni, to pa je toliko kot bi vse leto delalo 16,8 delavca.

Podobno velja za čas čakanja. Tu smo prihranili za 2,4 delavca. Tudi nadur je bilo za 16% manj. Malenkostno so se povečale le v MPM in sicer za 2%. Kljub temu smo za nadure letos izplačali 7% več kot v lanskem I. polletju (višje urne postavke). Tudi stalno zmanjšanje nadur kaže na boljše korišćenje delovnega časa.

Prodaja in izvoz

V I. polletju je bilo prodano preko MPM za 473 milijonov din, preko prodaje na debelo za 67 milijonov din in izvoženo za 273 milijonov din.

Skupna realizacija znaša 812 milijonov din in je za 6% večja kot v lanskem I. polletju, letni plan pa je dosežen 44%.

Prodaja v I. polletju 1982

prodajna pot	količina 1982	1981		vrednost 1982	1981		ind. % l.p.
		ind.	ind.		ind.	ind.	
MPM	727.502	734.214	99	472.669	359.742	131	47
gros. prod. obutve	44.445	48.221	92	63.322	50.669	125	
gros. prod. plastike							36
— pari	47.835	450.516	—	3.730	34.691	11	
— kosi	32.991	450.516	—	3.730	34.691	11	
izvoz obutve	359.735	372.659	97	272.712	311.924	87	42
plastike	—	295.000	—	—	9.683	—	—
		1.155.094			722.335		
SKUPAJ DO	—	—	—	812.433	766.709	106	44

Franci Mlinar, vodja knjigovodstva

Količinska prodaja v MPM je bila za 1% nižja, vrednostno pa za 31% višja. Letni plan je bil dosežen količinsko 45%, vrednostno pa 47%.

Anton Eniko, vodja službe za načrtovanje in analize

Grosistična prodaja obutve je po količini manjša za 8%, vrednostno pa je porasla za 25%. Letni plan je bil po količini dosežen 25%, po vrednosti 34%. Izvoz je količinsko manjši za 3%, vrednostno pa za 13%. Količinsko je letni plan izvoza izpolnjen 44% in vrednostno 42%.

Na zahodno tržišče je bilo izvoženo 174.285 parov obutve, v vrednosti 2.290.740 \$ (lani 1.107.933 \$), na vzhodno tržišče pa 185.450 parov v vrednosti 4.957.596 \$ (lani 9.283.657 \$). Skupaj znaša izvoz 7.250.000 \$.

Osnovna značilnost izvoza v I. polletju je povečanje izvoza na zahod in manjši izvoz na vzhodno tržišče.

Tudi prodaja na domačem tržišču je glede na to, da je skoncentrirana na drugo polovico leta, dokaj ugodna.

Nabava in poraba surovin in materiala.

V letošnjem I. polletju je bilo nabavljeno za 710 milijonov din raznega materiala, kar je 21% več kot lani v istem času.

Uvoz je znašal 77,5 milijonov din in je za 7% višji od lanskega I. polletja. Delež uvoza pri nabavi materiala znaša 11%.

Zaloge končnih izdelkov

Konec I. polletja je bilo na zalogi 241.375 parov obutve, to je 4% več kot lani, vrednost zalog je znašala 147 milijonov din, kar je 21% več kot lani. Izdelkov iz plastike na zalogi praktično ni bilo.

Osebnih odhodkov so se v naši delovni organizaciji povečali v masi za 32%. Tako je poprečni OD za redno delo znašal 12.314 din, kar je za 30% višji kot v prvem polletju lani in 12% višji kot je bil poprečno lani.

Kako ustvarjamo

TOZD	v din		
	1981	1982	ind.
Proizvodnja	9.078,16	11.855,48	131
Prodaja	10.368,55	13.418,86	129
— MPM	10.293,92	13.353,34	130
— ostala prodaja	10.756,20	13.811,98	128
DSSS	10.079,16	12.980,24	129
DO ALPINA	9.462,18	12.314,12	130

Kako torej lahko ocenimo poslovanje?

Analitični kazalci kar dobro kažejo, posebno še, če upoštevamo naše (in tudi družbene) težnje po večjem izvozu na zahodno tržišče, kar seveda dohodkovno ni tako ugodno.

Torej nam ne preostane drugega, kot da iščemo notranje možnosti, racionaliziramo proizvodnjo in podobno...

Kako pa izgledajo rezultati?

Celotni prihodek je znašal 1 milijardo 546 milijonov din, kar je 5% več kot lani v istem obdobju.

Tako nizek porast je (ob razumljivo višjih cenah) predvsem zato, ker letos ni interne realizacije med proizvodnimi tozdi.

Dohodek je manjši za 2%. Če pa upoštevamo primerljivi dohodek, dohodek z amortiza-

cijo (zaradi bistveno večjih amortizacijskih stopenj), je ta porasel za 3%.

Pri tem velja spet omeniti, da smo lani dosegli izredne rezultate predvsem zaradi izvoza na vzhod.

Čisti dohodek je manjši za 4%, ker so obveznosti iz dohodka porasle več kot dohodek. Ostanek dohodka je 59,9 milijona, kar je za slabo polovico manj kot lani v istem obdobju. Pri tem predlagamo razporeditev čistega dohodka: za OD 170 milijonov, 9 milijonov za stanovanjski del skupne porabe, za splošni del skupne porabe 14,7 milijona, za rezervni in poslovni sklad 44,8 milijona.

N. P.

Iz naših prodajaln

»Prodavnica Zenica, otvorena je 1954 godine, medju prvim prodavnicama, koja je otvorena u MPM Alpine. Iako je u poslednjih dvadeset godina tri puta mijenjala lokaciju, uvijek je bila u centru grada, na području trgovačkog dijela grada Zenice.

Zenica je grad sa preko 80 hiljada stanovnika, centar jugoslovenske crne metalurgije, ima oko 30 prodavnica specijalizovanih za prodaju obuće. Drago nam je reći da je i pored tako velike konkurencije »Alpina« u Zenici veoma cijenjena firma, koja kvalitetom i modelima obuće privlači veliki broj kupaca. U prilog tome ide i podatak da smo do sada uvijek ispunjavali svoje planove, čak i sa većim procentom prebačaja, što je naročito izraženo u poslednjih pet godina, kada su pored povećanog prometa ostvareni i znatni finansijski efekti.

Plan za 1982 godinu je dosta visok, međjutim ako bismo uspjeli postići prošlogodišnju količinu prodaje obuće, došlo bi do znatnog prebačaja plana, što je i naš interes da ostvarimo. Međjutim, potrebno je uložiti maksimalne napore, kako bi uticali na što veću prodaju. Takođe je potrebno uložiti sredstva za popravak fasade zgrade, koja je u prilično oronulom stanju, i daje veoma lošu sliku. Isto tako potrebno je popravka unutrašnosti prodavnice, što će sve skupa uticati na ostvaranje znatno boljih poslovnih rezultata«, piše nam u ime svojih suradnika Ndjije Šestić, Jasmine Salković, Azrije Tursanović i u svoje ime poslovođa Muhamed Šarić.

Ocena rezultata TOZD Prodaja za prvo polletje 1982

Politika prodaje je bila usmerjena k cilju, ki smo jih postavili z letnimi plani ter dopolnjevali z novimi ukrepi, ki so bili v glavnem v večanju izvoza na zahod. Za prvo polletje lahko ugotovimo, da smo zastavljene cilje v glavnem uresničili. Izvoz na zahod smo povečali za 256%, kar pomeni v parih povečanje od 48.500 parov na 174.285 parov vrednostno pa od 1.107.000

dolarjev na 2.290.000 dolarjev. Kljub velikem povečanju izvoza na zahod, pa so dokaj ugodni rezultati tudi pri prodaji na domačem tržišču. Količinsko je bila sicer prodaja v MPM (prodaja na debelo ter grosistična prodaja) skoraj enaka kot v istem obdobju lanskega leta, vrednostno pa je bila za 30% večja kot lani. Povečanje izvoza na zahod se je še najbolj izrazilo v zmanj-

šanju izvoza na vzhod. Ta se je v prvem polletju količinsko zmanjšal za 43%, vrednostno pa za 20%.

Ta sprememba pri prodaji se bo seveda izrazila v nižji akumulativnosti Alpine kot celote, (saj na zahodu ne moremo zaslužiti toliko), vendar je za nas hitro večanje izvoza na zahod edina možnost (alternativa), če sploh hočemo v bodoče nemoteno delati in poslovati.

Če upoštevamo težje pogoje gospodarjenja, kot so bili v istem obdobju lanskega leta, smo lahko z rezultati prodaje v celoti zadovoljni.

Vendar pa se moramo zavediti, da se gospodarski položaj še naprej slabša in zaradi tega bomo morali v drugi polovici leta še povečati naša prizadevanja za doseg vseh zastavljenih ciljev.

PRODAJA V I. POLLETJU 1982

prodajna pot	količina parov			vrednost			% izpolnitve letnega plana	
	1982	1981	ind.	1982	1981	ind.	kol. vrednostno	
MPM	727.502	734.214	99	472.669	359.742	131	45 47	
gros. prod.	44.445	48.221	93	63.322	50.669	125	25 34	
IZVOZ								
zahod v din v USA S	174.285	48.564	356	93.270	30.530	305	35 28	
				2.290.736	1.107.933			
IZVOZ								
vzhod v din v CI S	185.450	324.095	57	204.898	253.443	80	56 66	
				4.957.596	9.283.658			
IZVOZ								
skupaj v din v S	359.735	372.659	97	298.168	283.973	105	44 46	
				7.248.332	10.391.591			
SKUPAJ OBUTEV								
v din	1.131.682	1.155.094	98	834.159	694.384	120	43 46	

Kako ustvarjamo

Končno tudi v Žireh lepša prodajalna

Zunanost prodajalne v Žireh

Leta in leta smo že ugotavljali, da je žirovska prodajalna Alpine res veliko premajhna. Na to so nas opozarjali tudi naši kupci. Letos je, kot vemo, prenehal z delom Čevljarški šolski izobraževalni center, zato sta si stavbo razdelila Alpina in Poliks. Tako se je odprla možnost razširitve žirovske prodajalne. Na vrsti je bila naša skupina za adaptacije, ki je v skladu z že uveljavljenimi načeli za obnovo naših prodajaln pripravila vse potrebno za obnovitev. Delo je trajalo nekaj mesecev in 9. julija je bila prodajalna odprta.

Ob tej priliki je spregovoril direktor TOZD Prodaja Bojan Starman, ki je med drugim povedal: »Prav gotovo pomeni razširitev in obnova žirovske prodajalne pomemben korak naprej. Bil je že čas, da to ure-

dimo in izkoristili smo prvo priložnost. Vemo sicer, da Alpina načrtuje svoj prodajni prostor tudi v bodoči blagovnici, vendar je bila ta adaptacija v tem trenutku nujna. Ta dosežek je še toliko pomembnejši, ker smo to uredili v dokaj težkih časih in z majhnimi stroški».

Povprašali smo tudi nekaj drugih delavcev Alpine, ki so sodelovali pri pripravah za gradnjo, pri sami gradnji, in pa seveda tudi prodajalce.

Jože Poljanšek, referent za investicije: Po investicijskem načrtu naj bi ta obnova stala 1,35 milijona dinarjev in mislim, da tega zneska ne bomo veliko prekoračili. Posebno šč, ker smo večina standardnih delov izdelali doma in so nam zato cene znane.

Anton Žibert, vodja službe vzdrževanja: Za obnavljanje naših prodajaln smo si nabrali že veliko izkušenj in sčasoma tipizirali Alpinino opremo. Tudi sama montaža nam zlasti za čevljarški del prodajalne ni delala težav. Nekoliko drugače je z opremo za ostale športne rekvizite, ki jih do sedaj v Alpini nismo prodajali. Pri tem smo imeli več težav, vendar upam, da nam je uspelo ustrezno pripraviti prodajni prostor.

Iva Sobočan, vodja rajona: Mislim, da je bil res že skrajni čas, da se prodajalno v Žireh uredi. Kot ocenjujem, bo prodajalna zelo funkcionalna v vseh pogledih. Pomembno je tudi, da smo pridobili več prodajnega prostora, saj vemo v kakšni gneči so do sedaj prodajali naši prodajalci.

nekaj dodatnih del v pomožnih prostorih in upam, da bo šlo.

Marija Alič, prodajalka: Zelo sem zadovoljna, lepo je, dovolj prostora ...

Vital Justin, prodajalec: Prodajalna se mi zdi zelo funkcionalna in zelo zadovoljen sem.

Kot je že navada, prvi kupec po otvoritvi dobi v dar čevlje, ki jih namerava kupiti. Tokrat je bila prva Desa Rupert, ki je kupila ortopedske čevlje, ki jih potrebuje pri svojem delu. Med drugim je povedala: »Kar odkrito povem, da ne kupujem vedno v Alpini. Če mi je všeč, seveda rada. Te čevlje bom nosila seveda v gostilni ... Sicer pa sem vesela, da ste izboljšali prodajalno; upam, da vam bo delo in posel lepo teklo».

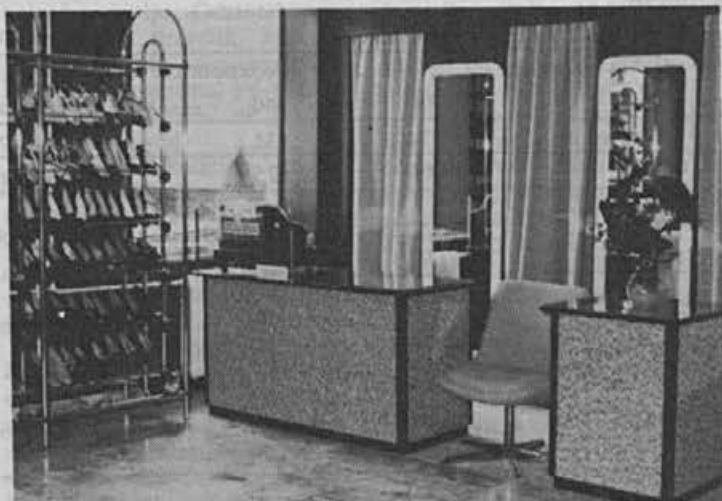

Na otvoritvi je spregovoril direktor TOZD Prodaja Bojan Starman

Adolf Drmota, poslovodja: Z obnovljeno prodajalno smo kar zadovoljni. Morebitne pomanjkljivosti se bodo seveda šele pokazale, zaenkrat pa vemo, da bo treba opraviti še

Tudi mi upamo, da bo sedaj v žirovske prodajalni Alpine več prometa, pa manj gneče in drugih težav.

N. P.

Takole izgleda notranost prenovljene in razširjene prodajalne Alpine v Žireh

Desa Rupert je bila prvi kupec v prenovljeni prodajalni

Kako ustvarjamo

Važno je da vemo

Važno

V računalniškem centru nove naprave

V računalniškem centru smo z zadnjimi, zelo obsežnimi obdelavami glavne knjige, saldakov kupcev in dobaviteljev ter obračun stroškov, lahko bi rekli, do konca izkoristili naš stari računalnik — sistem 3, ki nam je služil že od oktobra 1973. leta. Tako delamo letos mesečno po 350 ur dela centralne enote, kar je skoraj dvakrat toliko, kot predpisuje proizvajalec za normalno obratovanje. Okvare so pogostejše, težave imamo z rezervnimi deli, zaradi česar včasih zakasni kakšna obdelava. Tudi tehnološko je obstoječi sistem zastaral in je za današnje razmere počasen ter s tem tudi drag. Seveda smo že večkrat razmišljali o zamenjavi, ki pa do sedaj ni bila možna zaradi prepovedi uvoza računalnikov.

V aprilu letos je ZIS sprejel sklep, ki omogoča vsem organizacijam združenega dela, ki so do konca leta 1980 uvozile elektronske računalnike v zakup, da te vrnejo tuji firmi na osnovi pogodbe o zakupu, na tej podlagi pa uvozijo nove, sodobnejše od iste tuje firme, ob tem da zakupnina za nove stroje ne sme biti večja od zakupnine za prej uvoženo, ki jih vračajo tuji firmi.

Na ta sklep smo čakali dolgo vrsto let in tudi sami z aktivnim delovanjem v združenju uporabnikov S/3 pripomogli k temu.

Za primerjavo naj navedem, da sedaj plačujemo večjo najemnino za centralno enoto

s samo 24 K notranjega spomina, kar je neprimerno manj kot bo po novem.

Ob tem pa novi sistem zahteva tudi dosti več znanja. Programski jezik je RPG III., ki je sicer podoben dosedanjemu RPG II., potrebno pa je dodatno šolanje že julija. Zaradi izvajanja obstoječih obdelav bomo opravili šolanje v treh skupinah. Največje težave pa pričakujemo pri prenosu obdelav pri prehodu na novi računalnik. Predvsem bomo v hudi časovni stiski zaradi zahteve zakonodajalcev, da ni mogoče plačati dvojne najemnine za stari in novi sistem hkrati.

Kakšne pa so sicer prednosti novega računalnika?

To je zlasti odličen sistem banke podatkov; pri čemer sta glavni in diskovni spomin kot ena logična enota;

omogoča istočasno delo več uporabnikov z istimi ali različnimi programi, v poletnem ali interaktivnem načinu del, kot pravimo v strokovnem jeziku;

uvključujejo se nove tehnike pomnenja podatkov;

podpira veliko število direktno priloženih delovnih postaj — terminalov.

IBM sistem 38 je kot zamenjava za naš stari IBM sistem 3 sodoben sistem za obdelavo podatkov, ki bo s svojimi novimi funkcijami zadostil vse bolj naraščajočim potrebam po interaktivni obdelavi informacij.

Zoran Kopač

Kadrovske novice

V mesecu juliju 1982 je bilo sprejetih v delovno razmerje 27 novih delavcev, z delom pa so prenehali 4 delavci.

Delovno razmerje v TOZD Proizvodnja so nastopili v oddelku sekalnice Tone Kastelec; v oddelku montaže šal Martina Jesenko, Samo Capuder, Jasna Smeh, Ivica Likar, Margeta Možina, Gregor Klemenčič, Franja Erznovnik; v oddelku montaže Žiri Marija Vurušič, Tomaž Mlakar; v oddelku montaže Marija Frelih; v oddelku šivalnice Marija Ušeničnik; v oddelku spremljajočih dejavnosti Karmen Oblak, Sonja Poljanšek, Urška Demšar, Polonca Frelih, Tanja Kavčič, Metka Petrovič, Tomislav Eržen in Aleš Peternelj; v oddelku orodjarna Anton Tavčar. V TOZD Prodaja so nastopili Vladislav Kiderič iz prodajalne Novo mesto, Svetlana Neduč in Milica Simonič iz prodajalne Beograd I., Anica Jelenko in Vida Petauer iz prodajalne Celje in Edina Ibrašimović iz prodajalne Zenica.

Z delovnim razmerjem so prenehali delavci v TOZD Proizvodnja Milan Pšajd iz oddelka montaže, ki odhaja v JLA, Antonija Cankar iz oddelka termoplastov in Stanislava Jereb iz oddelka šivalnice, ki sta se upokojili, iz TOZD-a Prodaje pa odhaja Boris Jordan iz prodajalne Novo mesto.

Gregorju Bogataju

Gregor Bogataj je bil rojen 23. februarja 1910 v Goropekah. Izučil se je za čevljarja in se vključil v delo Čevljarske zadruga že 7. januarja 1946.

Kasneje je delal v montaži. Z leti pa je prevzel delo v oddelku reklamacij kjer je odpravljal napake, ki so se pojavljale pri dokončani obutvi, ki je prihajala iz prodajaln.

Upokojil se je 8. junija 1965 in 8. julija nas je presenetila vest, da je za vedno odšel. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

V POKOJ ODHAJAJO:

Dolgoletnima sodelavkama Antoniji Cankar iz oddelka predelave termoplastov in Stanislavi Jereb iz oddelka šivalnice, ob odhodu v pokoj želimo trdnega zdravja, dobrega počutja in zadovoljstva med domačimi ter lep spomin na delo v Alpini.

Dozročili so se

Sodelavcu Radu Kavčiču ob vstopu na novo življenjsko pot iskreno čestitamo in mu želimo zdravja in sreče v zakonu!

Naši upokojenci na sprejemu pri direktorju — od leve proti desni: Terezija Trček, Helena Logar, Alojzija Mrlak, Antonija Tratnik, direktor Tomaž Košir, Stanislava Jereb, Antonija Cankar, Silva Pečelin.

Kako ustvarjamo

Med dopustom veliko dela

»Priprave na delo med dopustom stečejo že veliko prej«, pripoveduje vodja vzdrževanja Anton Žibert. »Letos je seveda na vrsti običajno čiščenje vseh delavnic in drugih prostorov, temeljitejša dela pri vzdrževanju, ki jih med letom ni mogoče opraviti; med najzahtevnejša dela pa sodi letos tudi temeljita obnova garderob za motažne oddelke. Pri vseh teh delih je bilo letos kar okrog 70 ljudi in še je kazalo, da bomo zaradi nekaterih del zašli v časovno stisko.«

Mimo vzdrževalnih del so letos med dopustom delali tudi orodjarji, ki letos izdelujejo orodja za EKON čevelj, to je smučarsko obutev za široko potrošnjo.

Odločili smo se, da se sprehodimo po tovarni in se pogovorimo z nekaterimi delavci.

Ivo Šubič se je v šivalnici lotil tekočega vzdrževanja; »upam, da ne bo treba delati ves dopust. Pri šivalnih strojih

je treba pač pregledati nekatere dele, tu in tam kaj razstaviti in zamenjati. Zaenkrat z rezervnimi deli še ni problemov, drugače je seveda za nekatere druge uvožene stroje.«

Na tekočem traku v montaži je delal Jernej Stanovnik, ki je razstavljal tekoči trak oz. verigo in urejeval vodila oz. »glajze«, ki niso bili zamenjani od takrat, ko je v hali gorelo. »Delo je umazano«, pravi, toda to lahko naredim le med dopustom; še dobro je, da ni večjih problemov z nadomestnimi deli.«

Janez Seljak, Valentin Poljanšek in Dominik Bozovičar so se letos spet lotili velikega projekta in sicer odsevanje v montaži po vsej dolžini hale bo dopolnjeno po projektih LIZ — INŽENIRING, podjetja za investicijski inženiring in projektiranje iz Ljubljane. Po predračunu bo vsa zadeva stala 250.000 dinarjev.

N. P.

Marjan Čibej in Stanko Erjavec sta organizirala čiščenje

Beti Podobnik, Karmen Oblak in Erika Oblak

Lojze Poljanšek in Janez Logar sta med dopustom popravljala tudi tisto, kar med rednim delom ni mogoče

Tomaž Kavčič je obnavljal tudi vozičke na trakovih

Polona Frelih in Bernarda Možina pri čiščenju oken

Kako ustvarjamo

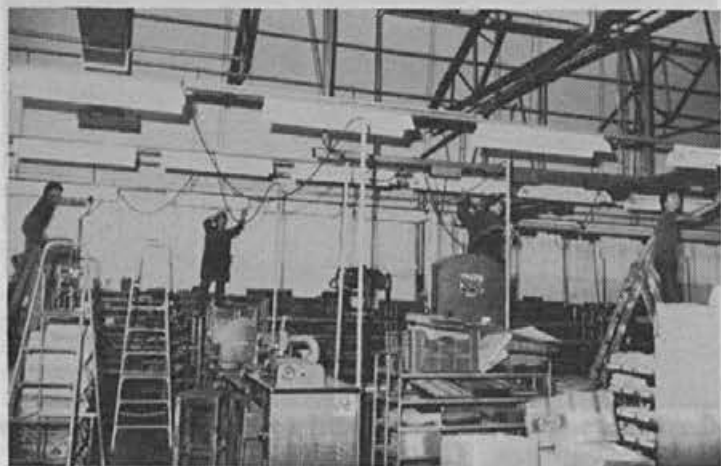
Jernej Stanovnik pri vzdrževalnih delih na traku v montaži

Sonja Poljanšek in Urška Demšar

Takole se je začela obnova garderob za montažne oddelke

Skupina dijakov se je lotila čiščenja svetilk in drugih delov

Marija Ušeničnik, študentka VŠOD se je med dopustom zaposlila, da bi si pridobila dodaten vir dohodkov.

Miha Poljanšek pri vzdrževalnih delih v plastiki

Silvo Kos in Branko Jeram v orodjarni

Gradbeni stroji so zahrumeli že pred dopustom in pripravili vse potrebno za asfaltiranje

Gradnja skladiščne lope bo stala skupno okrog 8,5 milijona dinarjev

Z njimi je rasla Alpina

Blaž Bogataj je naš najstarejši upokojenec, saj je že krepko prekoračil 80 let, kar 84 jih ima. Kljub temu sva se naglo vrnila v desetletja nazaj...

»Za čevljarja sem se šel učiti leta 1912. k Mrovcu v Stari vasi. Prišla je prva svetovna vojna in leta 1914 sem bil mobiliziran. Prvo svetovno vojno sem zaključil pod poveljstvom generala Rudolfa Maistra, bil sem takrat devet mesecev na Koroškem«, pripoveduje nekdanji borec za severno mejo.

»Kasneje sem se zaposlil pri Gantarju v Novi vasi in večinoma sekal spodnje dele obutve.

Ko je prišla druga svetovna vojna, sem oktobra leta 1943 odšel v partizane, kjer sem največ delal na terenu. Kmalu pa so nas na Ratitovcu zajeli Nemci in odpeljali naprej v Begunje, nato v ujetniško taborišče Leibzig, kjer sem tudi pričakal osvoboditelje, najprej Ruse, takoj za tem pa Američane.

Po vojni se je Blaž, kot večina tedanjih žirovskih čevljarjev, vključil v prizadevanje za osnovanje čevljske zadruge in kasneje gradnje tovarne.

»Najprej sem delal v »Sori«, kasneje v »Postalarski«. Praktično sem se ves čas ukvarjal s sekanjem spodnjih delov obutve, kasneje sem to delo pripravljaval za druge. Težav z materiali takrat ni bilo toliko, prav tako ne s prodajo. Stroje pa smo z nekaj težavami dobili v nekdanjih delavnicah. Hkrati so tekle priprave za gradnjo nove tovarne in spominjam se, da smo takrat kar veliko delali. Tudi

sam direktor je kopal in vsi ostali; tako smo zgradili tovarno do poletja 1948.

Spominjam se tudi, da smo se po letu 1950 na delavskem svetu pogovarjali ali bi delali le vojaške in delavske čevlje ali pa kaj drugega. Sam sem zagovarjal stališče, da je boljša poraba materiala, če delamo še drugo obutve in tako smo začeli izdelovati ženske čevlje in kasneje še ostale.

Tako je šlo do leta 1953., ko se je Blaž upokojil.

Sedaj je že skoraj 20 let doma. V začetku je tu in tam pomagal pri kmetih, izdeloval butarice, ves čas pa tudi klekljal, kar dela tudi še danes.

»V Alpini se oglasim redno samo ob novoletnih sprejemih, tako da sedanje delo v tovarni spoznavam le preko vašega časnika. Tudi kolegov ni veliko več živih, tako da ostajam bolj doma«, konča Blaž in spet stopi okrog hiše, da postori vse kar je potrebno.

N. P.

Čez dober teden bomo na Breznici spet videli podobne skoke kot lani.

Kako pa tečejo priprave na dirko?

Marljivi člani AMD Žiri — motokros sekcija — se za dirko pripravljajo pravzaprav že vse leto. Obnovili so obstoječo progo, jo razširili na nekaterih kritičnih mestih in jo tudi podaljšali za nekaj deset metrov.

AMD društvo je letos veliko pozornost posvetilo usposabljanju ljudi, ki so potrebni za organizacijo takih dirk. Med drugimi tudi sodnike, saj je 28 članov opravilo sodniške izpite za športne funkcionarje. Izjema bodo le totalizatorji (števcji krogov), ti pa bodo, kot lansko leto, iz Tržiča.

Za varnost in red na dirki bodo spet poskrbeli gasilci Gasilskega društva Žiri in pa organi javne varnosti PM Žiri, vključili pa se bodo tudi člani RK Žiri, če bo potrebno nuditi prvo pomoč.

Taka prireditev je povezana tudi z organizacijo gostinskih uslug, saj nas ob večurni zanimivi dirki zamika tudi dobra kapljica ali kaj za pod zob.

Tokrat se je upravni odbor AMD Žiri odločil, da vso potrebo s pijačo in jedajočo na prireditvenem prostoru pre-

skrbijo v sodelovanju z gasilci z Breznice.

Ob koncu bi še omenil, da je največja težava te športne prireditve v našem kraju pokritje finančnih stroškov. Vedeti je treba, da mora vsak tekmovallec dobiti povrnjene potne stroške in štartnino, ki pa letos ni majhna (100). Vse bi bilo drugače, če bi vsaj vse delovne organizacije v našem kraju priskočile z majhno finančno pomočjo.

Kaj pa športni uspehi naših žirovskih tekmovalcev?

Upamo na najboljše, če bo sreča, morda lahko računamo celo na zmago domačih tekmovalcev, saj je v posebno dobri formi Gregor Novak, ki je letos že zmagal v Tinjanu pri Kopru, pa tudi Jernej Frlic, ki je tudi že dosegel odlično tretje mesto, obeta uspeh domačih.

Torej, obilo užтков nas čaka na motokros progi na Breznici čez dober teden, to je 22. avgusta.

Upam, da se bomo po tekmovalstvu na pikniku lahko veselili uspehov tako domačih tekmovalcev, kot uspešne prireditve v celoti.

Milan Oblak

Junaki strmin spet med nami

V nedeljo, 22. avgusta ob 14. uri se bodo na breznških strminah spet pomerili najboljši slovenski motokrosisti za naslov republiškega prvaka v motokrosu v razredu do 250 kubičnih centimetrov. Ta dan bodo vse Žiri spet živele z motokrosom, saj bo to hkrati ena največjih športnih prireditev tega leta v našem kraju.

Na štartu pričakujemo okoli 80 tekmovalcev, ki se bodo pomerili za točke. Na Breznici bomo videli tri dirke v omenjenem razredu. Najprej bodo vozili tekmovalci z neparnimi

številkami, nato pa tekmovalci s parnimi številkami. V tretji, finalni dirki pa bodo vozili parni in neparni, toda samo prvih petnajst iz vsake vožnje.

Od tu in tam

Od tu in tam

To, Od tu in tam

Delavci težkega traku v Goriških Brdih

Skladnost in notranje razumevanje nekega delovnega kolektiva ali skupine se ne vidi samo pri izvrševanju delovnih nalog in dobrih samoupravnih odnosov, temveč tudi v rekreaciji in zabavi izven delovnega časa. To je lahko izlet, obisk drugega kolektiva ali kaj podobnega...

Delavci in delavke montaže športne obutve so v soboto, 19. junija napravili enega takšnih izletov v Goriška Brda. Čeprav temu predelu nekateri pravijo tudi sončna Brda, je to soboto nagajivo vreme to povsem ovrгло. Kopasti, gosti oblaki in pogoste plohe so komaj dovoljevale, da smo se povzpeli na razgledni stolp, ki je obenem spomenik borcem in čuvarjem slovenske besede na tem najzahodnejšem koščku naše domovine. Prelep je pogled na svet zelenih gričev, ki ga omejuje Soča na vzhodu in Idrija na severozahodu, ter med Sabotinom in Krminsko goro. Gričevnat svet, kjer je drugače res veliko sonca, omogoča pridelovanje zlahknega sadja in grozdja. Valoviti svet med visokim Soškim hribovjem in nižinsko Furlanijo je nekakšna oaza med tema dvema kontrastoma. Ugodna klima je botrovala razvoju sadjarstva in vinogradništva. Zemlja je bila v stari Jugoslaviji last plemičev in veleposestnikov. Briški koloni so bili samo brezpravni najemniki in šele ljudska oblast je dala tem brezpravnim ljudem zemljo. Po osvoboditvi je bilo to področje še slabo obdelano, zaraslo z grmovjem, še precej posajeno s koruzo. Z razvojem ljudske oblasti pa se je potem ta svet spremenil v velik zelen obdelan vrt, kjer so začele prevladovati češnje, breskve in vinska trta. Veliko prelovnico pa seveda predstavlja nova, sodobna zadržna vinska klet v Dobrovem, ki s svojo 165.000 hektolitersko zmogljivostjo združuje družbeno in zadržno proizvodnjo grozdja. S kar 1200 zadržniki odpira nesluhen razvoj celotnih Goriških Brd. Res pa je tudi to, da so za to zadržno klet morali Briči tudi krepko udariti po mizi in se zanjo boriti; klet so namreč prvotno nameravali postaviti pri Novi Gorici, da bi zavjeli tudi Vipavsko področje. Klet je bila končno vendarle tu leta 1957. Uspehe je sprem-

ljal tudi predsednik Tito, saj jih je obiskal kar trikrat. Danes lahko ocenjujemo, da je zadržna klet, ki je bila zgrajena sredi vinorodnega področja, opravičila investicijo, saj se je proizvodnja nekajkrat povečala. Opazimo viden gospodarski napredek, saj na vsakem koraku srečuješ nova stanovanjska in gospodarska poslopja, šole, asfaltne ceste, medtem, ko je magistralna cesta preko Plav še vedno neprimerno ozko grlo Briškega prometa. Že takoj po osvoboditvi so dobili Briči tudi svoj vodovod, žal pa so izkopali za ta vodovod cevi iz Hublja na Otllico, kjer zaradi tega še sedaj nimajo vodovoda.

Brda so poznana po belih vinih, pri katerih prednjači rebula, tokaj, pa beli pinot, uvažajo pa že tudi souvignon. Nekaj pridelajo tudi rdečega merlota, začeli so pa tudi že s refoškim kabarnetom.

Obiskali smo zadržno vinsko klet, kjer v dobi trgatve še isti dan predelajo vse grozdje tistega dne. Predelajo tudi do 24 vagonov dnevno, kolikor ga lahko kooperanti sproti dovajajo. V separatorju grozdje zmeljejo, stisnejo v mošt, ga avtomatsko stehtajo in izmerijo sladkorno stopnjo, s katero vrednotijo kakovost pridelka, kar pa je tudi osnova za nagrajevanje. Separator loči suhe ostanke grozdja, ki ga kooperantom vrnejo, da iz teh tropin kuhajo žganje, ostale tropine pa kuhajo sami. Mošt po štiriindvajsetih urah pretočijo iz zunanjih zbiralnikov v notranje, mu dodajo od 7 do 14 miligramov žvepla na litrsko enoto, da preprečijo razvoj škodljivih bakterij. Predpisi menda dovoljujejo do 50 miligramov. Nadalje se mošt naprej taloži, bistri, čisti in tako dalje. V vsem tem postopku se mošt in kasneje vino pretaka, mu dodajajo razne kemikalije v obliki raznih mletih snovi, ki jih imajo v papirnatih vrečah. Te kemične snovi so potrebne za nego vina. Medtem ko rebulo zorijo v betonskih posodah, da ne izgubi svojstven ogljikov plin monoksida, ostala vina zorijo v velikih hrastovih sodih. Bela v spodnjih kletih, rdeča, ki potrebujejo nekoliko višjo temperaturo, pa v zgornjih kletih. Končno se vsa vina ustekleničijo in opremijo z ustreznimi etiketami.

Goriška Brda, pogled z razglednega stolpa

Če rečemo, da v kleti lahko hranijo 1450 vagonov vina, to res ni malo.

Ko smo obiskali klet, smo seveda lahko poskusili tudi vino. Nasploh lahko rečem, da smo bili starejši po vojni vajeni vin, ki so zorela v naravnih pogojih, brez sodobnih dodatkov, vendar ne moremo zanikati prednosti in kvalitete sedanje industrijske proizvodnje, čeprav je pri okusu in aromi občutna razlika.

Popoldan smo se zadovoljni

vračali po ozki cesti v dolino Soče proti Rožni dolini. Opazili smo da so začeta dela za novo cestno povezavo z Novo Gorico in Brdi, ki teče pod Sabotinom po naši strani, nekaj pa tudi po italijanski, kar bo spet naravno zblížalo Brda z Gorico. Vendar kaže, da gradnja ne napreduje tako, kot bi bilo treba.

Kosilo in prijetna zabava popoldne je bil zaključek v splošno zadovoljstvo zanimivega izleta.

Ivan Reven

Srečanje pihalnih orkestr

Pihalna godba Gorje pri Bledu letos slavi svojo 75-letnico, zato so letos pripravili srečanje pihalnih orkestr Gorenjske na Bledu. Srečanje je bilo tudi v počastitev Dneva borca in 90-letnice rojstva tovariša Tita. To srečanje je v soboto, 3. julija 1982 organizirala zveza kulturnih organizacij Gorenjske in Radovljice ter Turistično društvo Bled.

Že v petek, 2. julija sta gorenjska pihalna godba in njena pobratena pihalna godba iz Ruttessheima, iz bližine Stuttgarta imeli na Bledu uspešen promenade koncert.

V soboto popoldan smo se pred hotelom Park na Bledu zbrali godbeniki iz osmih krajev Gorenjske in pihalni orkester iz Zvezne republike Nemčije.

Slavljenci iz Gorij, godba je bila ustanovljena 1907. leta, saj so menda igrali že tudi leta 1870 ob otvoritvi železnice Trbiž—Ljubljana, so se v narodnih nošah predstavili s »Colonelom Bogyjem« in »Pri nas doma«.

S svojimi pisanimi nošami je predstavil pihalni orkester iz Ruttessheima, ki ima

prijateljske stike z gorenjsko godbo.

Pihalni orkester Alples iz Železnikov je bil na promenadnem koncertu na Bledu najmlajši. Ti fantje, ki so stari po štirinajst let ali tudi kakšno leto več, so začeli z vajami pred tremi leti. Še kar dobro so zaigrali »Praznik« in »Vojaško patroljo«.

Žirovski godbeniki se ponasamo, da so naši očetje začeli igrati leta 1906 pri žirovski gasilski godbi. Leta 1948 pa smo pod okriljem sedanje Alpine nadaljevali to tradicijo. Zaigrali smo »Nek vas sreča prati«, Modern tim« in »Bambo-lah«.

Pod taktirko gorajanskega kapelnika Lojzeta Velkavraha smo združeni pihalni orkestri zaigrali pred navdušenim občinstvom še tri korračnice.

V nedeljo, 4. julija sta zaključili slavje na promenadnem koncertu v Gorjah, ki se je začel ob 11. uri, domača godba in pobratena godba iz Ruttessheima.

Ivan Reven

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Mladi so oživel

Na pobudo ostalih DPO v delovni organizaciji je mladina zopet pričela z delom. Najprej smo se srečali s problemom, kako oživiti delo in pridobiti mlade, saj je delovanje mladinske organizacije v preteklem obdobju skoraj zamrlo. Po dvakratnih poskusih, da bi se sestali so se upi, da bodo mladi sodelovali pri delu, že skoraj podrli, toda tretji poskus je bil uspešnejši. Zbralo se je precej mladih iz različnih oddelkov in služb, pogrešali pa smo predvsem mlade iz montažnih oddelkov. Na prvem uspelem sestanku smo izvolili predsedstvo in člane izvršnega odbora, ki je sestavljen iz mladincev po posameznih oddelkih. Ti bodo vzdrževali stike med mladimi iz svojega oddelka oz. službe in njihove interese prenašali na seje. V upanju, da bo mladina zares uspešno delovala, smo določili tudi članarino, ki znaša 20.— din mesečno in se odteguje od mesečne akontacije OD zaposlenim do 27. leta starosti. Pri tem smo izključili prodajno mrežo, saj bi se mladinci zaradi oddaljenosti od matične DO le težko vključili v delo.

Tako je bil prvi korak storjen in mladina se je polna upov lotila dela. Na drugem sestanku je bila udeležba polnoštevna. Predstavniki oddelkov in predsedstvo smo se na pobudo sindikalne organizacije zbrali, da organiziramo delovno akcijo za odpravo škode na poplavljenem območju. Domenili smo se, da pomagamo prizadetim ob poplavi. Takoj smo poiskali prostovoljce, ki so bili pripravljeni priti na pomoč, toda to je bilo tudi vse. Čakali smo na poziv sindikalne organizacije, toda mnenje nekaterih je bilo, da posamezniki pomoči niso potrebni in da bi bilo potrebno organizirati akcijo v krajevnem obsegu, zato smo pričakovali, da se obrnejo na nas predstavniki krajevne skupnosti. Ker tudi tu ni bilo čutiti, da nas potrebujejo, smo se odločili še za eno možnost. Preko informatorja smo obvestili vse, ki menijo, da bi jim bila naša pomoč potrebna, naj se oglašijo in poskušali jim bomo pomagati. Toda tudi to ni rodilo uspehov, zato smo misel na akcijo malce razočarani opustili. To je bila naša prva grenka preizkušnja v enomesečnem delu. Z delom smo hoteli dokazati, da smo sposobni ob težkih trenutkih prisrkočiti na pomoč. Pripravili smo se, zbrali ljudi, toda kam naj gremo, kaj naj delamo, kako naj pokažemo, da nekaj smo, da nekaj zmoremo, če pa nam za to ne dajo prilžnosti. Kdo je kriv? Mladina tokrat prav gotovo ne, zato bo treba očitke o nedelu mladinske organizacije pošiljati na druge naslove in ne kazati na nas, češ samo veselijo se, same traparije in

zabave so jih, za delo pa se na zmenijo. Ne, tega nam v tem primeru res ne bo mogoče očitati. Lahko pa se zgodi, da bo drugič drugače in mladi ne bodo pripravljeni za delo, saj je bila prva akcija dobro pripravljena, toda bila je to tudi slaba izkušnja in gotovo bo marsikdo vzel stvar neresno, češ, da se ne izplača, ker tako ne bo nič.

Akcija torej ni uspela, zato smo poskusili drugje. Občinska konferenca nas je povabila v Javorje in tja je odšlo nekaj mladincev. Seveda ne v takem številu, kot bi to storili doma v Žireh, saj bi vsak raje delal za svoj kraj.

Res pa je, da nas poleg dela zanimajo tudi druge stvari in da se radi tudi pozabavamo. 3. julija smo organizirali izlet v Slovenske Konjice, kjer smo se srečali z mladimi iz Konusa. Ogedali smo si tovarno, nato pa so nas predstavniki delovne organizacije odpeljali na izlet na Roglo. Marsikdo je bil prvič v teh krajih, zato je bilo zelo zanimivo, pa tudi vzdušje je bilo prijetno. Seveda pa ne moremo razumeti, zakaj ni bilo vseh. Prijavljenih je bilo devetintrideset mladincev, toda ena tretjina jih ni odšla z nami. Kje je vzrok, da se kljub prijavi, izleta niso udeležili, ne vemo. Prav gotovo pa je bil eden izmed njih tudi ta, da je bilo vse brezplačno in jih zato ni vezalo ničesar, prijave pa, kot kaže, so za nekatere samo trenutno navdušenje in nič drugega. Posebno so nas razočarali mladi iz Gorenje vasi, kjer kljub devetim prijavam ni bilo zjutraj na postaji nikogar. Mogoče smo res zamudili nekaj minut, toda to je za po-

dobne izlete že običaj in vprašanje je, koliko jih je bilo na postaji ob dogovorjenem času. Ob tem si zastavljamo vprašanje, zakaj je zanimanje mladih za taka srečanja tako majhno oziroma, zakaj takšna neodgovornost. Po drugi strani pa bodo nekateri prav gotovo negodovali, ko bo treba ob mesecu odšteti še dva stara tisočaka za članarino. Prav bi bilo, da zato vsak poskuša s plačevanjem članarine uresničevati tudi pravico, da se udeležuje skupnih srečanj, saj v današnjem času izlet, kakršen je bil naš, za posameznika precej stane in gotovo je mnogo takih, ki še niso videli teh krajev.

Tudi mladinci iz Cola se izleta niso udeležili, čeprav smo prav v ta namen, da se spoznamo in da poskušamo navezati z njimi čim tesnejše stike, odšli k njim in tam pripravili sestanek. Udeležili so se ga le mladinci, ki so bili tedaj na delu. Povedali so nam, da je vzrok neudeležbe prav

gotovo v tem, ker mladinska organizacija v Alpini do sedaj ni delovala in niso imeli zaupanja vanjo. V razgovoru s tamkajšnji mladinci se je pokazalo, da bo sodelovanje z njimi oteževala precejšnja oddaljenost in prav zaradi prevoza v Žiri in nazaj, ni bilo prava na izlet. Toda ne glede na razne ovire, se bomo poskušali potruditi, da bo sodelovanje z mladino s Cola zaživel.

Mladi smo tako začeli z delom. Mnogo je vprašanj, ki jih bomo morali rešiti, mnogo težav, preko katerih se bomo morali prebiti, da bomo postali to, kar moramo biti. Čeprav smo še mladi in nimamo življenjskih izkušenj, čutimo, da tudi mi nekaj vemo, da bo včasih tudi naše mnenje pomagalo k boljšemu delu in lepšemu življenju, zato upamo, da nas boste starejši obravnavali kot enakopravne in prisluhnil tudi našim željam.

Jožica Kacin

Pihalni orkester Alpine v Ziljski dolini

Glasba in pesem, pravi ljudsko izročilo, ne pozna meja.

Pihalni orkester Alpina se vsako leto udeleži z enim srečanjem z drugo pihalno godbo v zamejstvu. Letos so nas povabili v goste godbeniki iz Tröpolacha na avstrijskem Korškem. V nedeljo, 25. julija 1982 smo preko Korenskega sedla prispeli v Ziljsko dolino. Ko sem se zazrl v njeno vodovje, se spomnim na ljudsko pesem »Tam, kjer teče bistra Zila in v valovih se razgrinja...«, toda to pot je bila reka po obilni nočni nevihti vse prej kot bistra, kot da bi se s svojim kalnim vodovjem sramovala slovenske preteklosti.

Na levi strani pred Šmohorjem v vasi Brdo je rojstna vas našega skladatelja in zborovodje Antona Jobsta. Mi pa se peljemo skozi Šmohor in po nekaj kilometrih zavijemo na levo čez železni most preko Zilje v Tröpolach, kjer nas že pričakujejo gostitelji. Tu imajo vsako leto praznovanje-festo, kar bi pomenilo po naše žegnanje, z ostalim poveljno-kulturnim praznovanjem. Na žalost so nas gostitelji pričakovali eno uro prej, ker nismo upoštevali njihovega letnega časa, ki je poleti eno uro

naprej. Toda nič zato, če smo zamudili »žegnanski« del, smo pa bili ravno pravnjani za poveljnega. Menda ni slučaj, da je kapelniku godbe, kot njihoveemu cerkvenemu patronu ime Jakob in sta oba imela ta dan svoj god, za to tudi krajevni praznik. Wulfenia dorf— Tröpolach je ime za obe vasi. Menda sta se, ko je tu prevladovala še slovenska govornica imeno-

Na letošnjem srečanju likovnih samorastnikov v Trebnjem sta zlato plaketo prejela naš delavec Konrad Peternelj in nekdanji sodelavec Jože Peternelj

To je naš kraj

vali Rotna vas — Dropolje. Toda danes le še najstarejši ljudje razumejo kakšno slovensko besedo. Drugače se sedaj sliši le »koroška« nemščina. Prelepo Ziljsko dolino tukaj na severu omejujejo Ziljske Alpe, na jugu pa Karnske Alpe. Cesta, ki tu pelje čez 1500 metrski prelaz na italijansko stran se teh nekaj kilometrov precej vzpne. Na drugi strani je že Ponteba in je tam pred prvo svetovno vojno tekla italijansko-avstrijska meja. Na planinah nad vasjo raste redka planinska roža-endemit »Wulfenia«, po kateri ima ime tudi vas in njihova pihalna godba (Wulfenia dorf — Rotna vas).

Z živahno koračnico smo prikoralili pred njihov prostoren lep glasbeni paviljon »TRACHTEN KAPELLE — WULFENIA«, kjer smo bili viharno sprejeti. V naših slikovitih narodnih nošah smo vzbudili občudovanje. S tem nastopom smo predstavili ime Alpine in Jugoslavije.

Potem smo poslušali promenade koncert njihove do-

mače godbe, katera je bila tudi oblečena v nekakšno narodno nošo, ki pa je že podobna Tirolski. Med poslušalci je bilo tudi nekaj predstavnikov drugih godb, med drugim tudi iz Madrisia. Ob 14.30 (po naše 13.30) pa smo se na promenade koncertu predstavili tudi mi. Na njihovo željo niso smele manjkati niti Račke, kakor da je ta skladba že kar postala mednarodna himna. Za zaključek je koroški zabavni ansambel »ECHO« poskbnel še za zabavni del, kjer niso manjkale Avsenikove skladbe, nekaj so jih zapeli tudi v slovenščini.

Ne moremo dovolj pohvaliti gostoljubnosti gostiteljev, saj so to v bistvu naši ljudje z drugo govornico, in nas razdvajajo le meje in politično barantanje v preteklosti.

Prihodnje leto nam bodo za praznik Mladosti godbeniki iz Tröpolacha obisk vrtili. S takimi obiski odpiramo meje in širimo bratstvo in enotnost ter mirno sožitje tudi preko meja naše domovine.

Ivan Reven

Noč na Ljubljani

Po uspešnem promenade koncertu 20. junija popoldan pri Županu na Dobračevi, je pihalna godba Alpine na predvečer Dneva vstaje slovenskega naroda pripravila uspeh promenade koncert v Ljubljani pri Tromostovju.

Po Ljubljani so vozili čolni in splavi z razsvetljenimi lampijončki. V narodnih nošah z znakom Alpine, smo imeli obilo poslušalcev, tako da je bila ploščad pred NAMO pretesna za vse poslušalce. Prireditev Noč na Ljubljani je poizkus turističnih organizatorjev prebuditi Ljubljano iz polninskega mrtvila.

I. R.

Žirovski čebelarji so odprli svoj dom

Že naši pradedje stari Slovani, so v svojih seliških ob zgorjem toku rek Visle, Buga in Dnjepra poznali zdravilne učinke medu. Ob slovesnostih so pili tudi medico. Med poznano že tudi iz najstarejših zapisov kot hrano bogov. Omenja ga Biblija, ter asirski, babilonski in egipčanski zapisi. Tudi najstarejši rimski in grški

pesniki opevajo ambrozijo kot jedilo bogov. Ovid v svoji pesnitvi odkriva, da je našel med bog Bahsus v družini s pijanim Silenom. Ta pijani Bahsus izgleda ni jedel medu, temveč je pil medeno vino kot alkohol. Grški Aristotel navaja, da so Tavlantiji, to je takratno ilirsko pleme, pripravljali medeno vino. Tudi Grki so tako

dobro pripravljali medico, da se ni dosti razlikovala od starega vina.

Že od davnine uporabljajo med kot zdravilo proti raznim boleznim in tegobam. Zdravilni učinek je v svoji knjigi opisal najznamenitejši zdravnik starega veka Dioskurides, v svoji knjigi pa ga opisuje tudi Plinij.

Vmesni proizvod pri pridobivanju medu in voska je tudi balzam. S takim balzomom so na primer pripravili posmrtno ostanke faraonov in Aleksandra Velikega.

Med je lahko prebavljiva hrana, saj čebela, ki nabira rastlinske sokove in cvetni prah, katerega imenujemo tudi nektar, to snov v svojem želodcu obogati s slino in želodčno kislino. Čebela pri nabiranju nektarja igra še nad vse pomembno vlogo v naravi pri opravevanju, saj iz moških cvetov prenaša cvetni prah na ženske cvetove. Zato tudi čebelarji in sadjarji tesno sodelujejo. Tako na primer ameriški sadjarji pomladi najamejo čebelarje, da jim za primerno nagrado s svojimi čebelami oplode njihove velike sadne plantaže.

Razlikujemo več vrst medu, seveda če ga čebelarji časovno ločujejo in točijo po vrsti paše, na katerih čebele nabirajo. Tako poznamo cvetlični, vresjev, žepkov, lipov, ajdov, kostanjev, akacijev med.

Nekateri naprednejši čebelarji proizvajajo s cepljenjem in presajanjem matičnih ličink matično mleko, ki je zelo iskano zdravilo in poživilo, in seveda primerno drago. Poznamo pa veliko drugih preparatov in mazil iz matičnega mlečka in medu.

Na Kranjskem so iz prvotnih slamnatih košnic, ki so jih prinesli iz stare domovine svojih pradedov že kmalu prešli na lesene »kranjiče«.

Kako pa je bilo na Žirovskem? Že od nekaj je bilo čebelarstvo na Žirovskem dobro razvito. Poznano je, da je pokojni Franc Mohorič z Vrsnika, ki je pred dvema letoma umrl, toda dočkal 102 leti, začel čebelariti z devetimi leti pri svojem dedu doma na Olševku na Spodnjem Vrsniku. Čeprav je kasneje živel v Kranju, se je še kot stotnik vozil z mopedom iz Kranja do svojega čebelnjaka na Vrsnik.

Tako ni zgolj naključje, da so se v Žireh že zgodaj združili čebelarji v svojo organizacijo. Ustanovni občni zbor so imeli 4. svečana 1906. Vsesko-

zi so delovali kot podružnica čebelarskega društva ali Škofje Loke ali Logatca. Tudi ni naključje, da je po zaslugi Antona Janše iz Breznice na Gorenjskem, ki je spisal tudi prvi čebelarski priročnik v bivši Avstro-Ogrski, saj je bilo prav na Slovenskem čebelarstvo najbolj razvito.

Po zapisanih podatkih je učitelj Leopold Bebler, ki je služboval v Žireh okrog leta 1912. na šolskem vrtu začel uvajati med mlade žirovske čebelarje novejšje izpolnjenne Žnidaršičeve panje. Kasneje sta take panje začela izdelovati takratna mizarja Matija Cankar s Sela in Jakob Jereb iz Opal.

Med prvo svetovno vojno so bili vsi sposobni moški poklicani v vojsko. V tem času je mnogo čebelnjakov propadlo, saj so že takrat najmarljivejši čebelarji imeli tudi 80 do 100 panjev.

Po prvi svetovni vojni sta prednjačila čebelarja Franc Gruden in Franc Poljanšek iz Žirov, ki sta tudi vodila podružnico. Takrat so že tudi prevažali s konjsko vprego čebele na pašo. Vozili so jih na Sorško polje (ajda), na Notranjsko in v okolico Vrhnike. Po drugi svetovni vojni pa so jih z železnico in kamioni začeli prevažati tudi dlje. Tako so se pasle v Prekmurju (akacija), v Liki (žepek), v Slavoniji (sončnice), na Goriškem, Vipavskem, Gorskem Kotarju in Tolminskem (hoja) in tako naprej. Danes sta si omislila prevozna čebelnjaka na tovarnjakih dva žirovska čebelarja. Drugod vidimo tudi za to preurejene avtobuse. Pred in med obema vojnama so Žirovski čebelarji zalagali z voskom žirovskega rojaka, svečarja Jerneja Kopača, ki je nazadnje svojo obrt preselil v Ljubljano.

Leta 1926 povodenj tudi čebelar ni prizanesla. Nekaj čebelnjakov je odnesla, druge pa precej poškodovale. Tudi druga svetovna vojna je zdesetkala čebelarje in čebele. Tudi povojno obdobje v začetku ni bilo naklonjeno čebelarstvu. Čebelarsko in sadjarsko-vrtnarsko podružnico so ukinili in pripojili Kmetijski zadrugi. Žal, v novih organizacijskih pogojih čebelarski odsek ni najbolje deloval, medtem pa sadjarsko-vrtnarski odsek sploh ni obstojal in je zato sadno sušilnico Kmetijska zadruga prodala. K slabemu stanju čebelarstva so pripomogle še nalezljive bolezni.

(Nadaljevanje na 14. strani)

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

ŽIROVSKI ČEBELARJI SO ODPRLI SVOJ DOM

(Nadaljevanje s 13. strani)

Po ponovni osamosvojitvi so žirovski čebelarji leta 1977 razvili svoj prapor in praznovali 70-letnico ustanovitve čebelarke podružnice. Že takrat so bili vključeni v čebelarstvo zvezo Škofja Loka.

Leta 1978 so na svojem občnem zboru sklenili, da zgradi svoje skupne prostore, kot nekakšen šolski čebelnjak, ki naj bi služil strokovnemu namenu za vzgojo mladih čebelarjev in tudi izpopolnjevanju starejših. Obenem bi služil tudi družabnemu življenju članov. Vsi člani so se vključili v akcijo za zbiranje gradbenega materiala, lesa in finančnih virov. Kmetijska zadruga jim je dala zemljišče in lokacijo ob vznožju Pivkovega griča. Vendar so morali zaradi interesa elektrogospodarstva to misel in lokacijo opustiti. Ves pripravljeni gradbeni ma-

terial so morali po nekajletnem mrtvilu in čakanju prepeljati na novo lokacijo na zemljišče, ki ga jim je odstopila Kmetijska-zemljiška skupnost Škofja Loka. Nova lokacija v Rakulku je na lepem sončnem kraju, malo nad zaselkom. Z marljivim udarniškim delom so končno postavili brunarico na betonski podlagi v izmeri 10,5 x 6,5 m. Upajo, da jim bo ta novi čebelarski dom, katerega otvoritev je bila v nedeljo, 4. julija 1982, zadovoljivo in dolgo služil svojemu namenu. Otvoritev, katera je bila povezana s kulturnim programom, se je udeležilo veliko krajanov in čebelarji iz škofjeloške občine. Če povemo, da je bila veselica z bogatim srečelovom, pri katerem ni manjkalo dobbitkov iz medu in njegovih specialitet, je že skoraj povedano vse.

Ivan Reven

Za mrliško vežico so darovali

Družine: Jezeršek, Peternelj, Praprotnik, Jereb, Kogovšek in Kristan 1.700.— din ob smrti Ivane Tavčar.

Stanovaleci bloka Stara vas 272 1.100.— din namesto venca ob smrti očeta Vlada Žerjala,

V hali so imeli nezgodo. Tokrat jim je ponagajala voda

Na slavnostni seji je ob 80-letnici gasilskega društva Dobrava govoril predsednik društva Štefan Kopač

Majda Jesenko, Vida Balantič, Nada Žust in Franci Mlinar so med dopustom dokončno oblikovali polletni obračun

Med dopustom

Kasim Huremović je pomagal pri mnogih delih vzdrževanja

Stanko Erznožnik je imel kot dežurni skladiščnik dovolj dela pri izdajanju materiala za čiščenje in vzdrževanje

Dopisujte

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Na Dobračevi nov dom

Gasilsko društvo Dobračeva je julija proslavljalo svojo 80-letnico obstoja.

Prireditve v počastitev tega jubileja so se pričele že 10. julija, saj je bila takrat v novem gasilskem domu odprta razstava o delu društva v preteklih osemdesetih letih. Čeprav je bila razstava odprta le 2 dni, je bila zelo dobro obiskana.

V soboto, 17. julija pa je bila slavnostna seja gasilskega društva Dobračeva, ki je bila povezana s podelitvijo priznanj za delo in prizadevanje pri gradnji novega doma. Posebna priznanja občinske gasilske zveze so za delo ob gradnji gasilskega doma prejeli: predsednik društva Stefan Kopač, predsednik gradbenega odbora Janko Oblak in tajnica Majda Jesenko.

Društvo je podelilo priznanja še naslednjim:

Občinska gasilska zveza Škofja Loka

Požarna skupnost Škofja Loka

Zavarovalna skupnost Triglav Kranj

Služba družbenega knjigovodstva Škofja Loka

Svet za SLO SO Škofja Loka

Gozdno gospodarstvo Ljubljana, Obrat za kooperacijo Logatec

Alpina, tovarna obutve Žiri
Etiketa Žiri

Kladivar Žiri
Mizarsko podjetje Žiri
KGZ Sora Žiri

Remont Žiri

Poliks Žiri

Krajevna skupnost Žiri

Gasilsko društvo Žiri

Gasilsko društvo Račeva

Gasilsko društvo Brekovice

Rudi Zadnik, sekretar Občinske gasilske zveze Škofja Loka, sekretar Požarne skupnosti Škofja Loka

Franci Poljanšek, poveljnik Občinske gasilske zveze Škofja Loka, Anton Kužnik, predsednik Občinske gasilske zveze Škofja Loka

Priznanje je prejelo tudi več članov društva, ki so opravili preko 50 prostovoljnih delovnih ur: Janko Oblak, Stefan Kopač, Janez Kopač, Martin Bogataj, Anton Logar, Matija Zajc, Franc More, Niko Oblak, Miran Trček, Maksi Oblak, ml., Anton Šumberger, Boris Oblak, Vinko Šubic, Pavel Kristan, Franc Kavčič, Stanko More, Janez Logar, Karel Pivk, Livio Giugovac, Janko Kopač, Uroš Čibej, Majda Jesenko, Janez Ravnikar, Milan Kristan, Izidor Čelik, Stane Erznožnik, in Ciril Stanonik, Rado Kristan, izjemoma, ker se je kmalu na začetku prostovoljnih del poškodoval

Priznanje so prejeli tudi nečlani društva, ki so opravili preko 30 delovnih ur: Cveto Žakelj, Matjaž Žakelj, Andrej

Starman, Miran Santej, Stanko Modic

Najstarejši člani društva so prejeli spominska priznanja:

Maks Oblak, st., Andrej Naglič, Anton Bogataj, Janko Žakelj, Rudolf Kristan, Jakob Kristan

Na slavnostni seji, ki se je nadaljevala s prijetnim tovariškim srečanjem, so se, kot že tolikokrat, izkazali pevci Moškega pevskega zbora Alpine, ki so poskrbeli za prijetno razpoloženje ne le na proslavi, temveč tudi kasneje, ko so peli predvsem v zabavo gostom in slavljencem.

nico z otvoritvijo novega sodobnega gasilskega doma.

Osemdeset let, eno človeško življenje. In kakor je življenje pestro, bogato, tako je tudi z društvom. Raslo je, se krepilo in bogatilo v materialu in izkušnjah.

Takoj po ustanovitvi je bila nabavljena brizgalna v Zagrebu. S kakšnim navdušenjem so jo vaščani šli pričakati na Selo in v trumah spremljali pred poslopje doma. Komaj dve leti za tem je bil razvit prapor — ponos gasilcev, saj so ga jim poklonile žene in dekleta, botrovala pa mu je dvorna dama

Šestindvajset praporov, množica gasilcev, praznično razpoloženje in celo ugodno vreme, vse je pripomoglo, da je parada ob osemdesetletnici gasilskega društva Dobračeva lepo uspela.

Pa si oglejmo nekaj odlomkov iz zgodovine tega društva.

Dobračevo je že 26. julija 1881 prizadel velik požar, ustno izročilo pove, da je pogorelo preko 70 »cimrov«.

Po dvajsetih letih nesreče in obnove vasi so začeli naprednejši vaščani misliti na samostojno gasilsko društvo na Dobračevi, ki bi moglo hitreje in učinkoviteje priskočiti na pomoč v potrebi. Navdušenje za ustanovitev samostojnega društva je bilo tolikšno, da je Franc Blažič — Župan zastoj ponudil zemljišče za dom. Zbrali so tudi dovolj denarja in gradbenega materiala, da so začeli z gradnjo doma pomladi in ga v jeseni leta 1902 dokončali.

Potrebno je bilo nakupiti orodje in brizgalno ter zadočiti formalnostim, saj je bil dom prej zgrajen kot pa ustanovljeno društvo samo. Ustanovni občni zbor dobračevskega gasilskega društva je bil 11. novembra 1902. leta. Ta dan je bil gotovo slovesen in enak današnjemu dnevu, ko praznujemo osemdesetlet-

Franja Tavčarjeva. Ni preteklo še deset let od ustanovitve, že so kupili novo motorno brizgalno. Ob srebrnem jubileju so nabavili že tretjo motoriko, katera še danes deluje. Po tridesetih letih dela so začeli misliti na razširitev doma. Postal je pretesen. Dokupili so zemljišče zanj. Prišla je kriza in svetovni požar, ki je zredkal vrste članov. Vendar mladi rod je zapolnil vrzeli in mladostna zagnanost je vodila k uspehom. Kupili so starejšo stavbo za potrebe gasilstva, pa tudi motoriko SORA, SAVICA. Razvili so nov prapor društva. Potrebe so nakazovale po reorganizaciji društva. Nastal je nov vod v Račevi. Po neposrečeni odločitvi sta bili društvi Dobračeva in Žiri združeni, a ne za dolgo: ni bilo pravega zagona in stara vsebina se mladini ni podala. Nakup gasilskega avta je pritegnil mladež, ki je kar žarela od sodobnih naprav. Dom in kupljeno poslopje nista več zadovoljevala potrebam tehnike in vedno bolj so bili potrebni sodobnejši prostori.

(Nadaljevanje na 16. strani)

Proslava ob 80-letnici gasilskega društva na Dobračevi. Govori predsednik skupščine krajevne skupnosti Tone Oblak

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Na Dobračevi nov dom

(Nadaljevanje s 15. strani)

Odločitev za graditev ustreznega doma ob moralni in finančni pomoči, ki so jo dale delovne organizacije v kraju, krajevna skupnost in mnogi drugi, zato ni bila težka.

Pred pričetkom gradnje maja 1981 so v društvu izvedli obsežno akcijo zbiranja, sekajanja in spravljajanja lesa. Darovalci, dobračevski posestniki, pa še precej daleč naokrog do Zabrežnika, Jarčje doline, Ledinice, Mrzlega vrha, preko Sela, Stare vasi, Žirov, Račeve do Žirovskega vrha, so za gradnjo gasilskega doma darovali veliko lesa. Da so toliko nabrali je tudi zasluga prizadevnih članov nabiralcev. Pri spravilu lesa na žago pa so se izkazali skoraj vsi člani.

In kako je bilo z zbiranjem finančnih sredstev? Prvotno so računali pokriti gradnjo

samo do III. gradbene faze za okrog 2 milijona dinarjev. Vendar v tem primeru ne bi dobili gradbenega dovoljenja, ker je morala biti po predpisih pokrita celotna predračunska vrednost in o tem mora izdati potrdilo Služba družbenega knjigovodstva. Zato so zbirali naprej. Vendar s tem so kopnela tudi sredstva in se tudi izčrpala. Avgusta in septembra so gasilci spet iskali dodatna sredstva. Zagotovili so si posojilo Zavarovalnice Triglav, za podražitve pa so prispevali sredstva še Krajevna skupnost Škofja Loka, Občinska gasilska zveza Škofja Loka in Svet za ljudsko obrambo SO Škofja Loka. Zataknilo pa se je, ko so izvedeli, da bo kredit zavarovalnice možno koristiti šele v letu 1982 — predvidoma v marcu. Vedeli so, da gradnje ne smejo usta-

viti in zato so se odločili, da prodajo gasilski dom na Dobračevi 12, ki ga je kupila Alpina za 1,600.000 din.

Tako imamo sedaj v Žireh nov, sodoben gasilski dom, saj je narejen ne samo dobračevskim gasilcem, temveč za vse Žiri in tudi za gašenje v industrijski coni.

V nedeljo, 18. julija je bilo zato na Dobračevi še posebno slovesno.

Začelo se je z gasilsko paradom, ki je krenila od Zadrugnega doma do Župana na Dobračevi in končno se je množica gasilcev iz Žirov in sosednjih društev pod šestindvajsetimi prapori postrojila pred novim domom.

Spreoovoril je tudi predsednik skupščine KS Žiri Tone Oblak, ki je med drugim povedal:

»Velika požrtvovalnost in samoiniciativa članov društva v dogovoru z delovnimi organizacijami v Žireh, krajevno skupnostjo, kakor tudi požarno skupnostjo in širšo družbeno skupnostjo prispevala k odločitvi, da zgradi v kraju osrednji dom, ki bo zadovoljil potrebe kraja kakor tudi potrebe združenega dela v industrijski coni. S pomočjo združenega

dela in ostale družbene skupnosti pri zbiranju finančnih sredstev je prišlo do realizacije te investicije. Celotna investicija znaša okrog 8 milijonov din, poleg 5000 udarniških ur, katere so opravili člani društva in ostali krajani. Pri tem velja pohvaliti vse gasilce in krajanec, ki so se posebno izkazali pri prostovoljnem delu, kakor pri materialnih ali finančnih prispevkih. Finančna sredstva za izgradnjo so prispevali:

- združeno delo Žirov 2.000,000.—
- Požarna skupnost bškofja Loka 1.500,000.—
- Požarna skupnost kredit pri Zavarovalni skupnosti Triglav Kranj 1.200,000.—
- Krajevna skupnost Žiri 300,000.—
- Komite za SLO in DO Škofja Loka 3000,00.—

Ostala sredstva je prispevalo društvo. Načrte je izdelal rojak, dipl. ing. Danilo Oblak, gradbena dela je izvajal Tehnik Škofja Loka, nadzor pa Lokainvest Škofja Loka. Ob tej delovni zmagi lahko rečemo, da so gasilci vzor vsem ostalim organizacijam, kako se lahko z lastno pobudo in s požrtvovalnostjo ob podpori družbenopolitične skupnosti doseže uspeh.

Ko je bil dom tako uradno odprt pa se je bilo treba še povesceliti. Kot je že tradicija, je bila zabava pri Županu — in celo vreme je bilo naklonjeno...

N. P.

NE POZABIMO

Tokrat objavljamo fotografijo učenk čipkarske šole okoli leta 1907. Oglejte si fotografijo, morda koga spoznate. Sporočite nam imena, kraj in čas fotografiranja.

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi: TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Rado Kavčič, Anton Eniko, Srečko Erznožnik, Ivan Reven, Mišo Čeplak, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Nejko Podobnik glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2000 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj